

[Stinus]

Jeg vil gerne sige udenrigsministeren tak for besvarelsen. Det er ikke ensbetydende med, at jeg er enig med udenrigsministeren i alle de fremførte synspunkter – og navnlig ikke i alle konklusionerne – men jeg synes, der er tale om et overordentlig seriøst indlæg, som bør kunne danne basis for en seriøs debat om to emner, to sammenhængende emner, som det radikale venstre tillægger overordentlig stor betydning, ja, faktisk større betydning end meget andet, vi debatterer i folketinget, selv om vi må erkende, at det danske folketings indflydelse på disse emner nok er begrænset.

Et af formålene med debatten er at gøre denne indflydelse større. Vi håber, socialdemokratiet vil være med til at sikre dette. Når vi tænker tilbage på vore egne erfaringer på dette område med socialdemokratiske udenrigs- og forsvarsministre, føler vi os ikke overbevist om, at det er det, socialdemokratiet vil, men det er jo tilladt for enhver at blive klogere.

Når jeg tillader mig at udtrykke en vis skepsis over for den socialdemokratiske holdning, hænger det også sammen med, at det har været svært at få øje på helt klare signaler fra socialdemokratiet ved de lejligheder, hvor der faktisk har været mulighed for det i de seneste måneder, nemlig under et par forespørgselsdebatter og under behandlingen af nogle beslutningsforslag. Men det vil da være glædeligt, hvis debatten i dag vil bringe mere klarhed. Det er et spørgsmål, om det fremsatte dagsordensforslag gør det.

Når det drejer sig om Norden som atomvåbenfri zone, stillede udenrigsministeren i begyndelsen af sin besvarelse to centrale spørgsmål: hvilke konsekvenser vil der eller bør der blive for tilstedeværelsen af kernevåben i de områder, der støder op til Norden, og hvorledes kan medlemskabet af NATO for to eller tre af de nordiske landes vedkommende forenes med et samtidigt medlemskab af en særlig nordisk zone?

Jeg vil gerne beskæftige mig med det sidste spørgsmål først. På dette område tror jeg at der er overensstemmelse mellem socialdemokratiet og det radikale venstre. Jeg forstår, at udgangspunktet for socialdemokratiet er medlemskabet af NATO, og det er det også for det radikale venstre. Vi accepterer ikke medlemskabet af NATO med nogen form for begejstring, men tager det som den kendsger-

ning, det er, og er ikke parat med noget alternativ. Heri ligger for så vidt vores delvise svar på udenrigsministerens spørgsmål, nemlig at vi ikke betragter Danmarks deltagelse i en atomvåbenfri zone som værende uforenelig med Danmarks medlemskab af NATO. Udenrigsministeren har ikke – så vidt vi forstår besvarelsen – taget afstand fra dette synspunkt, men – anerkender vi – givet udtryk for store betænkeligheder og argumenteret for disse.

Når jeg før talte om et delvis svar på udenrigsministerens spørgsmål, hænger det sammen med, at svaret på, hvordan Danmarks NATO-medlemskab og en atomvåbenfri zone i Norden kan forenes, jo ikke hermed er givet. Det er jo i virkeligheden det, debatten i dag bør dreje sig om, idet der jo allerede tidligere er konstateret et flertal for, at Danmark går ind for en sådan atomvåbenfri zone, og idet der ikke er tvivl om, at et sådant flertal vil kunne bekræftes i dag.

Socialdemokratiets holdning her vil naturligvis være afgørende, og en første begyndelse til en klar socialdemokratisk holdning kunne være, at man erklærede sig parat til at fastslå, at Danmark ikke ønsker atomvåben på dansk jord, hverken i fredstid eller i en krise- eller krigssituation. Man ville da have skabt, hvad nogle ringeagtende kalder en mini-atomvåbenfri zone bestående af Danmark.

Men vil det i grunden være så dårligt? Ikke set med det radikale venstres øjne. Vi har i tidligere debatter givet udtryk for den indstilling, at nogle må tage det første skridt for at standse og vende det vanvittige oprustningskapløb. Udenrigsministeren havde i sin besvarelse nogle skeptiske bemærkninger herom, men det radikale venstre har altså en anden opfattelse af eksemplets magt. Vi tror ikke, at Sovjetunionen kunne forholde sig passivt eller ligegyldigt til et ensidigt første skridt fra Vesten, men vi erkender da, at et første skridt taget af det samlede NATO utvivlsomt ville gøre større indtryk på Sovjetunionen end et første skridt taget af Danmark alene eller af de nordiske lande.

Når vi ivrer for en aktiv dansk indsats for at få etableret en atomvåbenfri zone, er det netop, fordi vi føler, at vore synspunkter om dette første skridt ikke i tilstrækkelig grad vinder gehør inden for NATO. Vi finder ikke, at NATO har taget noget første skridt